

почнаха да ревът.

Размаха се твърда, тежка опашка, нажбена отгоре и заудря силно. При нейното удряне заплискаха силни брезги вода.

— Ние сме при някакво езеро — рече Янъ Бибиянъ.

Повърхност водна, обаче, не се виждаше. Ситна, преплетена, сива растителност покриваше всичко.

Янъ Бибиянъ и Калчо, с фотографически апарати в ръце, бяха устремили очи към чудовищата и правяха снимки.

Едно от тия животни подскокна и се изправи. То беше огромно. Имаше около 20 метра дължина, дългашия глава, която бѣ сравнително малка и не отговаряше на голѣмото гущерско туловище, опашка кѣса и твърда, крака не много високи съ лопатарести стѣпала. То пристѣпи ленино, проточи нагоре дългата си шия и изрева.

— Ами ако ни нападне? — рече Калчо.

— Пригответи за всѣки случай топчето — рече Янъ Бибиянъ.

Калчо отиде при малкото топче, което бѣше върху главата на „Свѣт-кавица“, напълни го и се прицели към чудовището.

— Да гръмна ли?

— Не! — каза Янъ Бибиянъ. — Само въ случай на опасност. Нека бѣде готово.

Въ това време, изъ задъ баира кждето бѣха, се появиа нѣколко малки свѣтлинки, които се раздвижиха като фенерчета и подскачаха към „Свѣткавица“.

Янъ Бибиянъ, който ги забележи, веднага обърна прожектора нататък.

Десетина лунаги, които носѣха въ ръце свѣтящи плочки, приближаваха към „Свѣткавица“. Тѣ подскачаха бавно и леко, като че танцуваха и дружно пѣха нѣкаква тържествена пѣсенъ. Бѣха загърнати въ дълги зелени наметки, които покриваха и главитѣ имъ.

Когато блѣсна прожектора върху тѣхъ, тѣ се спрѣха.

(Продължава)

Четете редовно

ПЪТЕКА

Гости въ Криводолъ

отъ Борисъ Маковски

— Въ мигъ, следъ тия думи,
Чухъ вѣвъ двора шумъ и
Звуци непознати.
Но туй що изпатихъ,
Сестро, презъ оная
Нощъ, самичка знай,
И, омня до днеска!
Бѣхъ като вѣвъ треска,
Отъ страхъ и тревога,
И, дори, не мога
Сега да говоря
За всичко. Вѣвъ двора
Цѣла нощъ студувахъ,
И спяхъ, и сънувахъ!

А въ зори, когато
Сѣмна вѣвъ гората,
И дъждътъ престана,
Поискахъ да стана,
Но видѣхъ предъ мене
Редомъ наредени,
Хора непознати,
Страшни и брадати.
И познахъ веднага,
Сестро моя драга,
Че бѣха събрани
При моя ступанинъ
Негови другари:
Ловци и овчари!

— Хей, че младо мече! —
Единъ отъ тѣхъ рече —
А такава черна
Кожичка, навѣрно
Много ще прилича
На жена ми. Тичай,
Да кажешъ на Неда
Да дойде да гледа,
И да си избира!
Рѣдко се намира
Отъ мечета кожа,
Пъкъ и кой ли може
Мечета въ дѣбрава
Живи да улавя!

А следъ него втори
Овчаръ проговори:
— Слушай, бай Запряне,
И азъ хванахъ лани
Въ Каменъ-врѣхъ, далече.
Едно живо мече!
Хванахъ го, бре братя,
Хе тѣй. . . съсъ ржката,
Макаръ да бѣ будно.
И, да не е чудно:
Хранихъ го съ паница
Жълта царевица,
А следъ туй на Владо
Кожата продадохъ!

— Тѣй ли? — рече трети
Овчаръ. — Отъ съвети
Запрянъ не печели!
Не сте ли видѣли
И чули: вѣвъ цирка
„Магьосната свирка“
Има много мечки.
Слонъ и бубулечки!
Най-умно ще бѣде
Да идемъ отъжде,
Въ Криводолъ, че тамо
Ще я свършимъ само:
Мече ще дадеме,
А пари ще вземемъ!

— И азъ съмъ съгласенъ! —
Отговори съ ясенъ
Гласъ Запрянъ. — Да идемъ
Въ Криводолъ, да видимъ
Дали лесно съ Климе
Ще се спазариме!
За такава стока.
Млада, черноока
Горска хубавица,
Най-малко жълтица
Отъ него ще вземемъ.
Тръгвайте, че време
Вече не остава,
Пъкъ и свечерява! . . .

Дъждъ

Падай, падай
Веселъ дъждъ,
Да порастне
Златна ржъ.

Да узрѣе
Всѣки плодъ
Подъ родниятъ
Небосводъ.

Затова на ширъ,
На длъжъ,
Падай, падай
Веселъ дъждъ.

Мак.

Тритъ джуджета

Далеко, негде въ планината, живѣеше бедно, селско семейство. Родителитѣ по цѣлъ день орѣха, копаеха или жѣнеха на чуждитѣ хора, за да могатъ да изхранятъ децата си. Презъ това време децата, две малки момчета, оставаха сами въ дома си и играеха. Тѣхнитѣ игри не бѣха такива като на градскитѣ деца. Тѣзи момчета си правѣха свирки отъ върби, плетѣха кошници, правѣха воденички въ потока, който течеше покрай кжщата имъ. Понѣкога тѣ зидаха кжщички край брѣговетѣ или газеха боси въ ржката

Едно ранно утро Стоянъ и Миланъ, тѣй се наричаха децата, отидоха край потока и започнаха да си градятъ воденичка. Най-първо тѣ направиха едно колело отъ дѣски, набиаха колци, сложиха го на една остъ и като събраха камъне и пѣсѣкъ направиха надъ воденицата водопадъ, така че като пада водата върху колелото, да го движи. Следъ всичко това тѣ отбиха една вада отъ ржката и воденичката се завъртя срѣдъ веселитѣ викове на децата.

На другата сутринъ децата отърчаха да видятъ дали воденицата и по-нататъкъ работи. На мѣстото, върху което я построиха, нѣмаше нищо. Потокътъ си течеше и бѣблеше както по-рано. Нагазиха децата въ водата за да видятъ, да не би колелото да се е спрѣло нѣкъде, отъ нѣкой камъкъ или дърво. Така, като вървѣха изъ водата, най-после следъ доста ходене, намѣриха воденицата си цѣла цѣлиничка и, пакъ да се движи, само че на друго мѣсто край потока.

Децата просто не можеха да дой-

датъ на себе си отъ радостъ. Опитаха се да взематъ колелото и да го отнесатъ на старото му мѣсто, но то не помръдваше и стоеше като заковано. Следъ това Миланъ и Стоянъ се върнаха натъжени въ дома си, като се чудѣха, кой го е дигналъ и защо не се изважда колелото. Тѣ просто не можеха да си обяснѣтъ тази загадъчна случка.

А ето какво бѣше станало.

Недалече, край селската кжща, въ най-гжстата гора, живѣеха три джуджета: Бѣлобрадо, Чернобрадо и Сивобрадо. Докато децата си правѣха своята воденичка, джуджетата, скрити задъ дърветѣ на дървѣтата, ги наблюдаваха. Щомъ се прибраха децата въ кжщата си, Сивобрадо рече:

— Хайде да премѣстимъ детската воденица на друго мѣсто. Може да си мѣлимъ и брашното на нея.

Чернобрадо веднага се съгласи, но Бѣлобрадо забеляза:

— Съгласенъ съмъ на това, само ако нощесъ нѣма месечина, защото нали знаете: щомъ ни види нѣкое човѣшко око, че пакостимъ, тогава азъ трѣбва да се превърна въ кжсъ злато, Сивобрадо въ кжсъ сребро, а Чернобрадо въ кжсъ вжгленъ.

Тѣй като тая нощъ нѣмаше месечина, джуджетата свободно излѣзоха покрай ржката и премѣстиха детската воденица. Тѣ я нагласиха така, както децата бѣха я построили и смлѣха на нея човалъ брашно.

Следъ нѣколко дни децата направиха на брѣга малка каменна кжщичка, обградиха я съ плетъ и въ двора събраха трески, които натрупаха като дърва. Вечеръта, когато всичко бѣше

готово и се върнаха въ кжщи, тѣ съ нетѣрпение дочакаха утрото, за да продължатъ играта си.

Щомъ децата се прибраха въ кжщи, джуджетата, които надничаха задъ стѣлбата, излѣзоха на брѣга на ржката и пренесоха кжщичката далече въ гората, като я скриха въ шумака. Понеже тѣ бѣха твърде малки, мислѣха си, че могатъ и тримата да се настанятъ въ нея.

Когато на утрото децата отидоха на брѣга и видѣха че имъ нѣма кжщичката, тѣ започнаха да я търсятъ въ околността. Едвамъ можаха най-после да я намѣрятъ въ храсталака. Тя си стоеше все сжщата, както бѣше зида на и около нея сжщия плетъ и сжщия купъ отъ трески. Опитаха се децата да я премѣстятъ на старото мѣсто, но нито камъкъ, нито дървѣце не помръдна; като че ли всичко бѣше заковано.

Децата се върнаха плачешкомъ въ кжщи и решиа другия пжтъ да останатъ на стража покрай своитѣ постройки. По този начинъ ще могатъ да разбератъ, кой пренася на друго мѣсто онова, което тѣ правятъ край потока. И така, когато следъ нѣколко дни си построиха малка фурна, тѣ нарочно се прибраха въ кжщичката си, за да прекриятъ следитѣ си и веднага крадишкомъ ще се върнатъ за да хванатъ крадцитѣ.

Тази вечеръ месечината свѣтеше като день и навѣнъ всичко се виждаше най-ясно. Като видя месечината, Бѣлобрадо изпърво не искаше да направи крачка, защото се боеше да не ги види нѣкое човѣшко око, но другитѣ двама го убедиа:

— Сега децата спятъ дълбоко — казаха тѣ — и може спокойно да извършимъ кражбата. Видяли колко хубава е, малката фурна? Трѣбва да я пренесемъ край кжщичката за да си печеме у нея хлѣба.

Съгласи се тогава и Бѣлобрадо и тръгнаха да крадатъ. Тѣмко що започнаха да пренасятъ фурничката, децата ги съгледаха. Тогава Бѣлобрадо се обърна въ кжсъ злато, Сивобрадо въ кжсъ сребро, а Чернобрадо въ кжсъ вжглища.

Децата прибраха това богатство, отнесоха го въ кжщи и заживѣха щасливо и спокойно съ своитѣ родители. Така тѣ имаха възможностъ да се изучатъ въ училище — и да станатъ образовани хора.

— После, сестро, бързо
Запрянъ ме завърза
Отново съ вжжета.
Лавнаха и псета
Нѣкъде въ гората,
И тѣй въ мрачната
Запрянъ ме подкара
Да идемъ въ пазаря,
Та тамъ да научи,
Колко ще получи
За моята кожа.
Или, дали може
Нѣщо да направи
Въ циркъ да ме остави.

Бѣ хладно и тъмно,
Ала когато сѣмна
Азъ и Запрянъ бѣхме
Въ Криводолъ Не спрѣхме
Другаде, а право
Тука — въ цирка! Здраво
Бѣхме уморени.
Освенъ туй, съсъ мене
Изъ пжтя се случи
Неприятностъ: куче
Нѣкакво, откъсна
Ухото ми, прѣсна
Кръвь, а гдето бѣше
Раната — болѣше!

Но Запрянъ не стори
Нищо. Заговори
Съ трима непознати
Хора, но богати
Като-че-ли бѣха.
Тѣ дълго с смѣха,
И съсъ него пиха
Вино и платиха.
И безъ да ме види
Запрянъ си отиде
Веселъ и доволенъ.
Тѣй вмѣсто на волѣнъ
Животъ вѣвъ балкана,
Азъ тука останахъ.

Отъ тогава мина
Цѣлата година,
Въ трудъ и вѣвъ разлжка
Учихъ се съсъ мжка,
Но, ако си чула,
Вредъ съмъ се прочула
И вредъ съмъ позната
Артистка въ играта.
Пъргава и лека,
Азъ съмъ тука всѣка
Вечеръ съ много други
Мечки и влечуги,
Но хората идатъ
Само менъ да видятъ! —

Като чу Мечана
Разказътъ, захвана
Тихичко да плаче,
И да дума: — Значи,
Скжпа моя Мето,
И въ това проклето
Тегло, не ще смогна
Съ нищо да помогна
На тебе. Сестрице,
Подай ми ржчица,
И кажи ми, мила,
Дали имашъ сила
Отъ тази желѣзна
Клетка да излѣзнешъ?

— Туй е невъзможно, —
Отвърна тревожно
Мета и добави:
Иди си съсъ здраве,
И поздрави всички
Братя и сестрички,
И мама и свата
Ежко! Вѣвъ гората
Когато отидешъ,
Где когото видишъ
Отъ менъ поздравлявай
И за менъ разправяй,
Та когато гаятъ
Въ гора, да се пазятъ!

(Продължава)